

Троцюк М.В.

викладач,

*Володимир-Волинський педагогічний коледж
імені А.Ю. Кримського*

ІГРОВІ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Якість дошкільної освіти неможлива без пошуку та впровадження інноваційних моделей життєдіяльності дітей. Сучасність вимагає відповідності змісту освіти життєвим потребам. Вивчення англійської мови з молодшими дошкільниками має свої специфічні сторони, але є результативним за умови виконання законів ефективного вивчення іноземної мови.

Відомо, що можливості раннього віку в оволодінні іноземною мовою воістину унікальні. Ще К.Д. Ушинський писав: «Дитя привчається в кілька місяців так говорити іноземною мовою, як не може привчитися в кілька років» [10].

Перше знайомство з іноземною мовою закладе сприятливу основу для осягнення тонкощів мови в подальшому, посприє розвитку пам'яті, творчих здібностей. У малюків дуже «чіпка» пам'ять, тому слід не упустити потрібний момент і активно використовувати здатність дитини вбирати величезну кількість інформації, розвивати її мислення і розширювати знання. Більшість дітей старше трьох років готові до навчання іноземної мови за допомогою традиційних ігрових методик, готові працювати в соціумі, в групі.

Успішне оволодіння іноземною мовою стає можливим ще й тому, що дітей (особливо дошкільного віку) відрізняють більш гнучке та швидке, ніж на наступних вікових етапах, запам'ятовування мовного матеріалу; наявність глобально діючої моделі і природність мотивів спілкування; відсутність так званого мовного бар'єру, тобто страху гальмування, що заважає вступити в спілкування іноземною мовою навіть за наявності необхідних навичок; порівняно невеликий досвід у мовному спілкуванні рідною мовою та інше.

На заняттях з іноземної мови діти повинні постійно перебувати в умовах уявної мовної ігрової ситуації. Важливо використовувати форми і методи, які базуються на різноманітних компонентах ігрової діяльності. Дидактична гра виступає провідним методом розвитку іншомовного мовлення дітей дошкільного віку.

За теорією діяльності обґрунтованої Л. Виготським, П. Гальперінім, О. Запорожцем, О. Леонтьєвим, у діяльності виділяють три взаємопов'язані складові: мотив, мету та виконання [5]. Вивчаючи з дітьми іноземну мову, учитель обов'язково мотивує мовленнєву діяльність. Діяльність стає можливою лише тоді, коли є розуміння мети, яке породжується мотивом. А сам мотив залежить від потреби розмовляти іноземною мовою. Нажаль, така потреба у дошкільників відсутня. Тому й необхідно поєднати іншомовну мовленнєву діяльність із пізнавальною та ігровою, які є «рідними» видами діяльності дитини дошкільного віку.

Гра поряд із працею й навчанням – один з основних видів діяльності людини, дивний феномен нашого існування. Гра як феномен культури навчає, виховує, розвиває, соціалізує, розважає, дає відпочинок, вносячи в зміст дозвілля нескінченні сюжети і теми. Російський письменник Ю. Нагибін так оцінює значення гри в дитинстві: «У грі виявляється характер дитини її погляди на життя, її ідеали. Самі того не усвідомлюючи, діти в процесі гри наближаються до рішення складних життєвих проблем».

К.Д. Ушинський (1824-1871), автор теорії духовного розвитку дитини в грі, уперше висунув ідею про використання гри в загальній системі виховання, у справі підготовки дитини через гру до трудової діяльності. К.Д. Ушинський стверджував, що в грі з'єднуються одночасне прагнення, відчуття і уявлення [11].

Ідея використання ігрової поведінки на занятті отримала підкріплення з боку теорії ролей, розробленої соціологами і соціопсихологами. Соціальне середовище, у якому людина живе, виступає стосовно неї як первинна соціалізація. У ній вона поступово засвоює соціальний досвід, зафіксований у мові. Природно, що при оволодінні іноземною мовою як засобом спілкування необхідно відтворити умови, подібні до умов, що існують при оволодінні рідною мовою.

Для навчання дошкільників іноземної мови мають використовуватися форми і методи, які базуються на використанні різноманітних компонентів ігрової діяльності у поєднанні з виконанням різноманітних вправ і таких прийомів як запитання, демонстрація різноманітного унаочнення, вказівка, пояснення та ін. Характерним для поведінки дітей на заняттях має бути їх активна ігрова та оперативна діяльність.

Специфіка застосування ігрових методів під час навчання дошкільників іноземної мови насамперед полягає в тому, що на заняттях педагог постійно виконує роль режисера-організатора і ведучого учасника ігрової діяльності. Він враховує уже набутий дітьми досвід участі у сюжетно-рольових, театралізованих іграх, іграх з правилами (дидактичних, рухливих, музичних, народних, комп'ютерних тощо). Це є важливим чинником того, що діти без особливих труднощів усвідомлюють зміст, творчий задум, сюжет, роль, правила, рольові та організаційні стосунки, інші ознаки гри, краще розуміють навчальні завдання. Цим запобігається перетворення заняття на гру-розвагу.

Провідним методам на заняттях виступає дидактична гра з розвитку англійського мовлення дітей на основі елементарної лексики дитячого спілкування, в якій дії дітей регулюються ігровими завданнями та ігровими правилами [2].

Дидактичні ігри покликані своїм змістом здійснювати навчання, нести в собі навчальні завдання, розв'язання яких має реалізовуватися засобами активної, захоплюючої ігрової діяльності.

Таким чином, ігрова діяльність на заняттях з англійської мови в дошкільному закладі допомагає ефективнішому закріпленню в пам'яті дитини іноземні слова і не викликає надмірного розумового навантаження. Гра як один із основних методів навчання англійської мови має бути цікавою, простою,

жвавою, насиченою лексико-граматичними та фонетичними елементами, закріплення вивченого матеріалу і поповнення нового словарного запасу.

Отже, ігрова діяльність виховує та розвиває особистість, формує мовну, мовленнєву та соціокультурну компетенції, а також актуалізує у процесі навчання позитивні риси характеру, формує новоутворення культури спілкування, прояви загальнолюдських моральних якостей.

Список використаних джерел:

1. Архипова М. Г. Семінар з проблем раннього навчання іноземних мов // іноз. м. в школі. – 1991. – № 2. – С. 106-108.
2. Близнюк О. В. / Панова Л. С. Ігри у навчанні іноземних мов: Посібник для вчителів. – К.: Освіта, 1997. – 64 с.
3. Вороніна Г. І. Інформація з науково-практичної конференції «Раннє навчання іноземним мовам: проблеми та перспективи» // іноз. м. в школі. – 1991. – № 5 – С. 85-89.
4. Глухарева Є. А. Іноземна мова в дитячому саду // іноз. м. в школі. – 1991. – № 5. – С. 24-30.
5. Леонт'єв О. О. Психологічні передумови раннього оволодіння іноземними мовами // іноз. м. в школі. – 1985. – С. 24-29.
6. Негневіцкая Є. І. Іноземна мова для самих маленьких: вчора, сьогодні, завтра // іноз. м. в школі. – 1987. – С. 20-26.
7. Нікітенко З. І. Кожному жителю Європи – іноземну мову з дитинства // іноз. м. в школі. – 1998. – № 4. – С. 110-113.
8. Полонська Т. К. Навчання іноземної мови // Методичні рекомендації до програми виховання дітей дошкільного віку «Малютко» – К.: Свена. – 1993. – С. 124-136.
9. Полонська Т. К. Навчання іноземної мови дітей шестирічного віку в умовах дитячого саду [Текст]: Автореф. дис. канд., пед. наук. – К., 1993. – 24 с.
10. Шкваріна Т. М. У світ іноземної мови з цікавістю // Дошкільне виховання. – 2000. – № 1. – С. 22-23.
11. Шкваріна Т. М. Заняття з англійської мови в дошкільному виховному закладі: Посібник для студентів педагогічних училищ. – Умань, 1997. – 119 с.